

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ĮSTATYMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMŲ
ĮSTATYMO DALINIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO

Lietuvos Respublikos Seimas n u t a r i a:
Padaryti šiuos pakeitimus ir papildymus 1992 m. liepos 9 d.
Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatyme (Žin., 1992, Nr. [22-635](#), Nr. [24-710](#), Nr. [29-845](#)):

1. Šiame įstatyme vietoje žodžio "deputatas" įrašyti žodžius "Seimo narys".
2. Šiame įstatyme vietoje žodžių "visuomeninis politinis judėjimas" įrašyti žodžius "politinė organizacija".
3. 2 straipsnį išdėstyti taip:

"2 straipsnis. Visuotinė rinkimų teisė

Rinkimų teisę turi Lietuvos Respublikos piliečiai, kuriems rinkimų dieną yra sukakę 18 metų. Rinkimuose nedalyvauja piliečiai, kurie teismo pripažinti neveiksniais.

Seimo nariu gali būti renkamas Lietuvos Respublikos pilietis, kuris nesusijęs priesaika ar pasižadėjimu užsienio valstybei ir rinkimų dieną yra ne jaunesnis kaip 25 metų bei nuolat gyvena Lietuvoje.

Seimo nariais negali būti renkami asmenys, nebaigę atlikti bausmės pagal teismo paskirtą nuosprendį, taip pat asmenys, teismo pripažinti neveiksniais.

Seimo nariais negali būti renkami asmenys, atliekantys tikrąją karo arba alternatyviąją tarnybą, taip pat neišėję į atsargą krašto apsaugos sistemos, policijos ir vidaus tarnybos karininkai, puskarininkiai ir liktiniai, kitų sukarintų ir saugumo tarnybų apmokami pareigūnai.

Kiti tiesioginiai arba netiesioginiai Lietuvos Respublikos piliečių rinkimų teisių apribojimai dėl kilmės, politinių pažiūrų, socialinės ir turinės padėties ir nacionalinės priklausomybės, lyties, išsilavinimo, kalbos, santykio su religija, užsiėmimo rūšies ir pobūdžio draudžiami."

4. 9 straipsnio antroje dalyje vietoje skaičiaus "4000" įrašyti skaičių "5000".

5. 10 straipsnį papildyti tokia antrąja dalimi:

"Rinkimų komisijų nariai negali būti kandidatais į Seimo narius."

6. 11 straipsnį išdėstyti taip:

"11 straipsnis. Vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymas

Vyriausioji rinkimų komisija yra aukščiausia rinkimų organizavimo institucija.

Vyriausiąją rinkimų komisiją, iki eilinių Seimo rinkimų dienos likus ne mažiau kaip 90 dienų, sudaro Seimas.

Vyriausioji rinkimų komisija sudaroma ketveriems metams iš:
komisijos pirmininko;

trijų aukštąjį teisinį išsilavinimą turinčių asmenų, kurie burtais nustatomi iš teisingumo ministro pasiūlytų šešių kandidatų;

trijų aukštąjį teisinį išsilavinimą turinčių asmenų, kurie burtais nustatomi iš Lietuvos teisininkų draugijos pasiūlytų

šešių kandidatų.

Teisingumo ministras ir Lietuvos teisininkų draugija į Vyriausiąją rinkimų komisiją gali siūlyti ir daugiau kandidatų.

Burtų traukimą Seimo posėdyje organizuoja Seimo Pirmininkas arba jo pavaduotojas.

Politinės partijos ir politinės organizacijos, gavusios Seimo narių mandatų daugiamandatėje rinkimų apygardoje, nuo vieno šio daugiamandatėje rinkimų apygardoje iškeltų kandidatų sąrašo (jungtinio sąrašo) turi teisę pasiūlyti į Vyriausiąją rinkimų komisiją po vieną atstovą iki komisijos sudarymo.

Seimas negali pasiūlytų kandidatų atmesti.

Visais atvejais asmenys, paskirti į Vyriausiąją rinkimų komisiją iš teisingumo ministro ir Lietuvos teisininkų draugijos pasiūlytų kandidatų, turi sudaryti daugiau kaip 1/2 komisijos narių. Jeigu šių asmenų yra mažiau, komisija padidinama šiame straipsnyje nustatyta tvarka traukiant burtus po lygiai iš teisingumo ministro ir Lietuvos teisininkų draugijos pasiūlytų kandidatų, kurių turi būti dvigubai daugiau, negu reikia papildomai paskirti narių į Vyriausiąją rinkimų komisiją.

Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininką skiria Seimas. Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas, taip pat komisijos nariai, burtais paskirti į komisiją, jeigu jie yra politinių partijų, politinių organizacijų nariai, turi sustabdyti savo narystę šiose partijose ir politinėse organizacijose ir darbo komisijoje laikotarpiu negali dalyvauti partijų ir organizacijų veikloje bei vykdyti jų pavedimų.

Vyriausioji rinkimų komisija savo posėdyje išsirenka pirmininko pavaduotoją ir komisijos sekretorių. Pirmininko pavaduotojas renkamas iš narių, neatstovaujančių politinėms partijoms, politinėms organizacijoms."

7. 12 straipsnį išdėstyti taip:

"12 straipsnis. Vyriausiosios rinkimų komisijos įgaliojimai

Vyriausioji rinkimų komisija:

1) suskirsto Lietuvos teritoriją į vienmandates rinkimų apygardas ir nustato jų ribas;

2) sudaro apygardų rinkimų komisijas;

3) priima kandidatų į Seimo narius iškėlimo pareiškinius dokumentus, juos tikrina, registruoja kandidatus ir skelbia rinkimuose dalyvaujančių politinių partijų, politinių organizacijų ir koalicijų iškeltų kandidatų sąrašus, jiems suteiktus numerius, taip pat vienmandatėse rinkimų apygardose iškeltus kandidatus;

4) nustato balsavimo biuletenių, kitų rinkimuose naudojamų dokumentų, paketų, antspaudų pavyzdžius bei formas, jų užpildymo pavyzdžius, taip pat biuletenių antspaudavimo tvarką;

5) tvarko rinkimams skirtas valstybės lėšas;

6) prižiūri, kaip vykdomas šis įstatymas;

7) nagrinėja skundus ir priima sprendimus dėl apygardų rinkimų komisijų, apylinkių rinkimų komisijų sprendimų;

8) vykdo ir daugiamandatės apygardos rinkimų komisijos funkcijas;

9) nustato ir skelbia galutinius rinkimų rezultatus;

10) išrinktam kandidatui išduoda Lietuvos Respublikos Seimo nario pažymėjimą;

11) perduoda Valstybės archyvui saugoti rinkėjų sąrašus, balsų skaičiavimo ir kitus rinkimų komisijų protokolus;

12) vykdo kitus šiame įstatyme numatytus įgaliojimus.

Vyriausioji rinkimų komisija negali aiškinti šio įstatymo

nuostatų. Prireikus tai padaryti, Vyriausioji rinkimų komisija kreipiasi į Seimą dėl šio įstatymo pakeitimo. Vyriausiosios rinkimų komisijos pateiktus klausimus Seimas svarsto ypatingos skubos tvarka."

8. 13 straipsnį išdėstyti taip:

"13 straipsnis. Apygardų rinkimų komisijų sudarymas

Apygardų rinkimų komisijas sudaro Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip per 20 dienų nuo pastarosios sudarymo.

Jei rinkimai vyksta vienoje ar keliuose apygardose, tų apygardų rinkimų komisijos sudaromos ne vėliau kaip per 20 dienų nuo nutarimo paskelbti rinkimus priėmimo datos.

Apygardų rinkimų komisijos sudaromos iš:

dviejų tame mieste, rajone gyvenančių ar dirbančių ir aukštąjį teisinį išsilavinimą turinčių asmenų, kuriuos pasiūlo teisingumo ministras;

dviejų tame mieste, rajone gyvenančių ar dirbančių ir aukštąjį teisinį išsilavinimą turinčių asmenų, kuriuos pasiūlo Lietuvos teisininkų draugija.

Teisingumo ministras ir Lietuvos teisininkų draugija gali siūlyti ir daugiau kandidatų.

Politinės partijos ir politinės organizacijos, gavusios Seimo narių mandatų daugiamandatėje rinkimų apygardoje pagal iškeltų kandidatų sąrašą (jungtinį sąrašą), nuo vieno šio daugiamandatėje apygardoje iškeltų kandidatų sąrašo (jungtinio sąrašo) turi teisę pasiūlyti į apygardų rinkimų komisijas po du savo atstovus. Vyriausioji rinkimų komisija šių kandidatų atmesti negali. Jei kandidatų nebuvo pasiūlyta, Vyriausioji rinkimų komisija vietoje jų gali papildomai skirti komisijos nariais kandidatus, pasiūlytus teisingumo ministro ir Lietuvos teisininkų draugijos.

Visais atvejais asmenys, paskirti į apygardų rinkimų komisijas iš teisingumo ministro ir Lietuvos teisininkų draugijos pasiūlytų kandidatų, turi sudaryti ne mažiau kaip 1/3 komisijos narių. Jeigu šių asmenų yra mažiau, komisija padidinama po lygiai iš teisingumo ministro ir Lietuvos teisininkų draugijos pasiūlytų kandidatų.

Apygardos rinkimų komisijos pirmininką skiria Vyriausioji rinkimų komisija.

Apygardos rinkimų komisija savo pirmajame posėdyje išsirenka komisijos pirmininko pavaduotoją ir sekretorių."

9. Papildyti įstatymą tokiu 13-1 straipsniu:

"13-1 straipsnis. Apygardos rinkimų komisijos įgaliojimai

Apygardos rinkimų komisija:

1) suskirsto rinkimų apygardos teritoriją į rinkimų apylinkes, nustato jų ribas ir apylinkių numeraciją;

2) informuoja rinkimų apygardoje gyvenančius rinkėjus apie rinkimų apylinkių ribas, jų buveines, darbo laiką ir balsavimo patalpas;

3) prižiūri, kaip rinkimų apygardoje vykdomas šis įstatymas;

4) surašo rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokolą;

5) svarsto skundus dėl apylinkių rinkimų komisijų sprendimų ir veiksmų, priima dėl jų sprendimus;

6) vykdo kitus šiame įstatyme numatytus įgaliojimus."

10. 14 straipsnį išdėstyti taip:

"14 straipsnis. Apylinkių rinkimų komisijų sudarymas

Apylinkių rinkimų komisijas sudaro apygardų rinkimų komisijos ne vėliau kaip per 15 dienų nuo pastarųjų sudarymo.

Apylinkių rinkimų komisijos sudaromos iš kandidatų, kuriuos pasiūlo politinės partijos ir politinės organizacijos, gavusios Seimo narių mandatų daugiamandatėje rinkimų apygardoje pagal iškeltų kandidatų sąrašą (jungtinį sąrašą). Šios politinės partijos ir politinės organizacijos turi teisę pasiūlyti į apylinkių rinkimų komisiją iki trijų savo atstovų. Jeigu kandidatų nebuvo pasiūlyta, apygardų rinkimų komisijos gali proporcingai padidinti nurodytųjų politinių jėgų atstovavimo normą.

Apygardų rinkimų komisijos negali atmesti šiame straipsnyje nurodytų kandidatų, pasiūlytų į apylinkės rinkimų komisiją.

Apylinkių rinkimų komisijų pirmininkus skiria apygardų rinkimų komisijos.

Apylinkės rinkimų komisija savo pirmajame posėdyje išsirenka komisijos pirmininko pavaduotoją ir sekretorių."

11. Papildyti įstatymą tokiu 14-1 straipsniu:

"14-1 straipsnis. Apylinkės rinkimų komisijos įgaliojimai

Apylinkės rinkimų komisija:

1) iš savivaldybių valdymo institucijų gauna rinkėjų sąrašus, juos tikslina ir tvirtina;

2) nagrinėja skundus dėl rinkėjų sąraše padarytų klaidų;

3) likus iki rinkimų ne mažiau kaip 25 dienoms, pateikia apylinkės rinkėjų sąrašą apygardos rinkimų komisijai;

4) įteikia ar kitaip perduoda rinkėjams balsavimo pažymėjimus;

5) garantuoja, kad pagal šio įstatymo reikalavimus būtų įrengtos balsavimo patalpos ir balsadėžės;

6) rinkimų dieną organizuoja rinkimų apylinkėje balsavimą;

7) suskaičiuoja balsus, surašo apylinkės balsų skaičiavimo protokolą;

8) svarsto tos apylinkės rinkėjų ir stebėtojų skundus rinkimų rengimo, balsavimo organizavimo, balsų skaičiavimo, balsų skaičiavimo protokolų surašymo klausimais ir priima dėl jų sprendimus;

9) vykdo kitus šiame įstatyme numatytus įgaliojimus."

12. 15 straipsnį išdėstyti taip:

"15 straipsnis. Rinkimų komisijų darbo organizavimas

Rinkimų komisijų posėdžiai yra teisėti, jeigu juose dalyvauja ne mažiau kaip 3/5 komisijos narių. Komisijų sprendimai priimami atviru balsavimu posėdyje dalyvaujančių komisijos narių balsų dauguma. Balsams pasidalijus po lygiai, lemia komisijos pirmininko balsas. Komisijos nariai, nesutinkantys su sprendimu, turi teisę raštu pareikšti atskirąją nuomonę, kuri pridedama prie protokolo.

Pasibaigus balsavimui, apylinkės rinkimų komisijos, apygardų rinkimų komisijos gali priimti sprendimus tik dėl balsų skaičiavimo protokolų surašymo.

Visų rinkimų komisijų visi posėdžiai yra vieši. Juose turi teisę dalyvauti politinių partijų ir politinių organizacijų bei kandidatų į Seimo narius stebėtojai, visų masinės informacijos priemonių atstovai.

Niekas neturi teisės rengti neviešų rinkimų komisijų posėdžių.

Nuo rinkimų komisijų sudarymo jų pirmininkams ir nariams draudžiama bet kokia forma vykdyti rinkimų agitaciją ar kitaip bandyti paveikti rinkėjų valią. Asmenys, pažeidę šį reikalavimą, gali būti atleisti iš komisijos."

13. 16 straipsnį išdėstyti taip:

"16 straipsnis. Skundai dėl rinkimų komisijų sprendimų, priimtų iki balsavimo pabaigos

Politinės partijos ir politinės organizacijos, iškėlusios kandidata į Seimo narius, kandidatai į Seimo narius, jų įgaliotiniai, stebėtojai rinkimų komisijų sprendimus, priimtus iki balsavimo pabaigos, gali apskusti:

1) apylinkių rinkimų komisijų - apygardos rinkimų komisijai;
2) apygardų rinkimų komisijų - Vyriausiajai rinkimų komisijai;

3) Vyriausiosios rinkimų komisijos - Aukščiausiajam Teismui.

Skundai turi būti išnagrinėti ne vėliau kaip per 48 valandas nuo skundo padavimo. Į šį terminą įskaitomos ir nedarbo dienos. Aukščiausiojo Teismo sprendimas yra galutinis."

14. Iš 43 straipsnio trečiosios dalies išbraukti pirmąjį sakinį.

15. Iš 52 straipsnio išbraukti antrąjį sakinį.

16. 53 straipsnio pirmajame sakinyje vietoje skaičiaus "22" įrašyti skaičių "21".

17. 54 straipsnio ketvirtąją dalį išdėstyti taip:

"Balsavimo patalpoje negalima rengti jokių kitų renginių, išskyrus rinkimų organizavimą ir balsavimą."

18. 55 straipsnį išdėstyti taip:

"55 straipsnis. Balsavimo pradžia

Rinkimų dieną balsavimo patalpa atidaroma tik susirinkus joje ne mažiau kaip 3/5 apylinkės rinkimų komisijos narių. Tada rinkimų komisijos pirmininkas su komisijos nariais patikrinęs, ar balsadėžė yra tuščia, ją antspauduoja. Įsitikinęs, kad balsavimo patalpa įrengta nepažeidžiant nustatytų reikalavimų, apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas įrašo visą apylinkės gautų biuletenių skaičių į balsų skaičiavimo protokolą, išdaliuja rinkimų biuletenius ir rinkėjų sąrašus komisijos nariams, kiekvienam komisijos nariui išdalintų rinkimų biuletenių skaičių įrašo į rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą ir atidaro balsavimo patalpą, tuo skelbdamas rinkimų pradžią."

19. 56 straipsnį išdėstyti taip:

"56 straipsnis. Rinkėjo asmenybės nustatymas

Atvykęs į balsavimo patalpą, rinkėjas pateikia apylinkės rinkimų komisijos nariui balsavimo pažymėjimą, pasą ar kitą dokumentą, patvirtinantį jo asmenybę bei pilietybę, ir pasirašo rinkėjų sąrašė. Balsavimo pažymėjimas rinkėjui negražinamas. Tik po to, kai rinkėjas pasirašo, jam išduodami rinkimų biuleteniai. Balsuojant paštu, balsavimo pažymėjime pažymima apie biuletenių išdavimą ir balsavimo pažymėjimas gražinamas rinkėjui.

Išduoti rinkėjui kurio nors kito asmens rinkimų biuletenį draudžiama. Komisijos narys, pažeidęs šį reikalavimą, atsako pagal įstatymus."

20. 58 straipsnį išdėstyti taip:

"58 straipsnis. Balsavimas paštu

Balsuoti paštu galima pašto skyriuose jų darbo valandomis, pradedant 7 diena iki rinkimų ir baigiant likus 1 dienai iki rinkimų, jei rinkėjas yra įrašytas į to miesto, rajono rinkėjų sąrašus, ir baigiant likus 2 dienoms iki rinkimų, jei rinkėjas nėra įrašytas į to miesto, rajono rinkėjų sąrašus. Balsavimo paštu išlaidas apmoka valstybė.

Už balsavimo organizavimą atsako pašto skyriaus viršininkas. Jis yra atsakingas už rinkimų biuletenių ir balsavimo vokų išdavimą ir priėmimą balsavimo paštu metu.

Rinkimų biuleteniams ir vokams išduoti bei priimti balsavimo paštu metu skiriamas atsakingas pareigūnas (pareigūnai).

Pašto skyriuose turi būti patalpa (vieta), kur rinkėjas galėtų netrukdomas užpildyti rinkimų biuletenius ir įdėti juos į balsavimo voka.

Balsavimas paštu vyksta šio įstatymo 56 ir 57 straipsniuose nustatyta tvarka, išskyrus biuletenių įmetimą į balsadėžę. Kartu su rinkimų biuleteniais rinkėjui išduodami vokai balsavimui paštu.

Rinkėjas užpildytus rinkimų biuletenius įdeda į vidinį balsavimo voka, jį užklijuoja ir kartu su balsavimo pažymėjimu įdeda į išorinį voka, kurį taip pat užklijuoja. Išorinis vokas antspauduojamas ryšių skyriaus antspaudu.

Vokai balsavimui paštu adresuojami tos apylinkės rinkimų komisijai, į kurios apylinkės rinkėjų sąrašą rinkėjas yra įtrauktas.

Išorinius vokus, balsavimo vokus ir rinkimų biuletenius paštininkas atneša į namus negalintiems vaikščioti rinkėjams likus iki rinkimų dienos ne mažiau kaip 2 dienoms. Negalinti vaikščioti rinkėjų sąrašą ne vėliau kaip prieš 7 dienas iki rinkimų sudaro apylinkės rinkimų komisijos pagal duomenis, miesto, rajono globos ir rūpybos įstaigų pateiktus raštu. Pašto darbuotojai, rinkimų komisijų nariai ar kiti asmenys negali atnešti išorinių vokų, balsavimo vokų ir rinkimų biuletenių į namus rinkėjams, kurie nėra įrašyti į negalinti vaikščioti rinkėjų sąrašą.

Užklijuotą išorinį voka (su jame esančiu balsavimo pažymėjimu, balsavimo voku ir ten esančiais biuleteniais) rinkėjas gali:

- 1) įteikti pašto skyriaus pareigūnui;
- 2) įteikti paštininkui, atnešusiam jam rinkimų dokumentus;
- 3) įmesti į pašto dėžutę."

21. 60 straipsnio antroje dalyje po žodžių "laivo kapitonas" įrašyti žodžius "ar jo padėjėjas, kurie yra Lietuvos Respublikos piliečiai".

22. 65 straipsnį papildyti tokiomis trečiaja ir ketvirtąja dalimis:

"Paštas vokus su rinkėjų užpildytais biuleteniais įteikia apylinkių rinkimų komisijoms rinkimų dieną ne vėliau kaip likus 2 valandoms iki rinkimų pabaigos.

Balsavimo vokų ir biuletenių apskaitą Lietuvos Respublikoje tvarko Vyriausioji rinkimų komisija."

23. 66 straipsnį išdėstyti taip:

"66 straipsnis. Rinkimų biuletenių apskaita rinkimų apylinkėse

Uždarius balsavimo patalpą, apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 rinkimų komisijos narių, užklijuoja ir antspauduoja balsadėžės plyšį, atskirai iš

kiekvieno apylinkės rinkimų komisijos nario surenka nepanaudotus rinkimų biuletenius, viešai juos suskaičiuoja, įrašo jų skaičių į balsų skaičiavimo protokolą ir pagal parašus rinkėjų sąrašė bei balsavimo pažymėjimus patikrina, ar nėra neteisėtai išduotų biuletenių.

Nepanaudotus ir sugadintus rinkimų biuletenius rinkimų komisija viešai suskaičiuoja, anuliuoja nukirpdama dešinią viršutinę kampa, sudeda į specialiai tam skirtus vokus ir antspauduoja. Nepanaudotų ir sugadintų biuletenių skaičius įrašomas į balsų skaičiavimo protokolą."

24. 67 straipsnį išdėstyti taip:

"67 straipsnis. Balsų skaičiavimas rinkimų apylinkėje ir balsavusių rinkėjų apskaita

Apylinkės rinkimų komisija, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 jos narių, apžiūri apylinkės rinkimų balsadėžę: ar nepažeisti antspaudai ir ar nėra kitų požymių, liudijančių, kad ji galėjo būti atidaryta ar kitaip būtų buvę įmanoma iš jos išimti rinkimų biuletenius. Ar balsadėžė buvo pažeista, sprendžia komisija, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 komisijos narių. Jeigu komisija priima sprendimą, kad balsadėžė buvo pažeista, apie tai surašomas aktas ir balsai neskaičiuojami.

Įsitikinus, kad balsadėžė nebuvo pažeista, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 komisijos narių ir stebėtojams, ji atidaroma, visi rinkimų biuleteniai sudedami ant stalų, ant kurių negali būti jokių kitų dokumentų bei rašymo priemonių, ir pradedama skaičiuoti balsus.

Balsai skaičiuojami taip, kad šią procedūrą, rinkėjų pažymėtus balsavimo biuletenius galėtų stebėti visi balsų skaičiavimo metu dalyvaujantys asmenys. Konkrečią balsų skaičiavimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija.

Pagal apylinkės rinkėjų sąrašus nustatomas rinkimų apylinkės rinkėjų skaičius. Rinkėjų, kuriems buvo išduoti biuleteniai, skaičius nustatomas pagal rinkėjų parašus, liudijančius, kad biuleteniai gauti. Balsavusių rinkimų apylinkėje rinkėjų skaičius nustatomas pagal apylinkės rinkimų balsadėžėje rastų biuletenių skaičių. Dalyvavusių rinkimuose rinkėjų skaičius nustatomas pagal apylinkių rinkimų balsadėžėse rastų biuletenių skaičių ir paštu gautų biuletenių skaičių.

Radusi balsadėžėje biuletenių daugiau, negu jų buvo išduota rinkėjams, komisija imasi priemonių priežastims išsiaiškinti.

Balsų skaičiavimo rezultatai įrašomi į balsų skaičiavimo protokolą."

25. Papildyti įstatymą tokiu 67-1 straipsniu:

"67-1 straipsnis. Balsavusių paštu rinkėjų apskaita ir balsų skaičiavimas

Suskaičiavus balsadėžėje rastus rinkimų biuletenius, pradedami skaičiuoti rinkimų biuleteniai, gauti paštu:

1) apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas pateikia neatplėštus visus paštu gautus išorinius vokus. Jų skaičius įrašomas į balsų skaičiavimo protokolą;

2) išoriniai vokai po vieną atplėšiami;

3) iš išorinių vokų išimami balsavimo pažymėjimai ir tikrinami pagal apylinkės rinkėjų sąrašą, o vidiniai balsavimo vokai antspauduojami rinkimų apylinkės antspaudu. Jeigu balsavimo pažymėjime įrašytas asmuo, kurio nėra rinkėjų sąrašė, arba rinkėjų sąrašė yra rinkėjo parašas, liudijantis, kad jis jau

balsavo apylinkėje, arba yra gautas kitas to paties rinkėjo balsavimo paštu vokas, arba išoriniame voke nėra balsavimo pažymėjimo, arba išoriniame voke yra įdėta daugiau kaip vienas vidinis balsavimo vokas, antspaudas nededamas ir laikoma, kad voke esantys rinkimų biuleteniai negalioja. Tą faktą būtina pažymėti ant vidinio balsavimo voko;

4) apylinkės rinkėjų sąrašė prie rinkėjo, kurio balsas gautas paštu, pavardės įrašoma "balsavo paštu";

5) antspauduotas vidinis balsavimo vokas įmetamas į balsadėžę, įrengtą pagal nustatytus reikalavimus;

6) taip peržiūrėjus visus paštu gautus vokus, balsadėžė atidaroma ir, atplėšus antspauduotus vidinius balsavimo vokus, skaičiuojami paštu gauti balsai pagal 67 straipsnio reikalavimus. Jeigu balsavimo voke yra daugiau kaip po vieną vienmandatės ir daugiamandatės apygardos rinkimų biuletėnį, visi voke esantys biuleteniai pripažįstami negaliojančiais.

Jei rinkimų apylinkėje (komisijoje) yra tik vienas antspauduotas vidinis vokas, jis, kad nebūtų pažeistas balsavimo slaptumas, neatplėšiamas, o perduodamas aukštesniajai rinkimų komisijai, kuri balsavimo rezultatus įrašo į savo balsų skaičiavimo protokolą."

26. 68 straipsnį išdėstyti taip:

"68 straipsnis. Balsų skaičiavimo rinkimų apylinkėje protokoliai

Kiekvienoje rinkimų apylinkėje surašomi du balsų skaičiavimo protokoliai: vienmandatės rinkimų apygardos ir daugiamandatės rinkimų apygardos.

Vienmandatės rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokole įrašoma:

- 1) rinkėjų skaičius rinkimų apylinkėje;
- 2) gautų iš apygardos rinkimų komisijos biuletenių skaičius;
- 3) kiekvienam komisijos nariui išduotų rinkimų biuletenių skaičius, rinkėjams išduotų biuletenių skaičius, rinkėjų parašų skaičius, balsavimo pažymėjimų skaičius, nepanaudotų ir sugadintų biuletenių skaičius;
- 4) anuliuotų rinkimų biuletenių skaičius;
- 5) rinkimų apylinkės patalpoje balsavusių rinkėjų skaičius;
- 6) balsadėžės atidarymo laikas;
- 7) balsadėžėje rastų negaliojančių rinkimų biuletenių skaičius;
- 8) balsadėžėje rastų galiojančių rinkimų biuletenių skaičius;
- 9) balsadėžėje rastų atskirai už kiekvieną kandidatą į Seimo narius paduotų balsų skaičius;
- 10) paštu gautų vokų skaičius, antspauduotų vidinių vokų skaičius;
- 11) paštu gautų negaliojančių rinkimų biuletenių skaičius;
- 12) paštu gautų galiojančių rinkimų biuletenių skaičius;
- 13) paštu gautų balsų už kiekvieną kandidatą į Seimo narius skaičius;
- 14) iš viso rinkimų apylinkėje dalyvavusių rinkimuose rinkėjų skaičius;
- 15) iš viso negaliojančių rinkimų apylinkėje biuletenių skaičius;
- 16) iš viso už kiekvieną kandidatą į Seimo narius paduotų balsų skaičius.

Daugiamandatės rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokole įrašoma:

- 1) rinkėjų skaičius rinkimų apylinkėje;
- 2) gautų iš apygardos rinkimų komisijos biuletenių skaičius;
- 3) kiekvienam komisijos nariui išduotų rinkimų biuletenių skaičius, rinkėjams išduotų biuletenių skaičius, rinkėjų parašų skaičius, balsavimo pažymėjimų skaičius, nepanaudotų ir sugadintų biuletenių skaičius;
- 4) anuliuotų rinkimų biuletenių skaičius;
- 5) rinkimų apylinkės patalpoje balsavusių rinkėjų skaičius;
- 6) balsadėžės atidarymo laikas;
- 7) balsadėžėje rastų negaliojančių rinkimų biuletenių skaičius;
- 8) balsadėžėje rastų galiojančių rinkimų biuletenių skaičius;
- 9) balsadėžėje rastų atskirai už kiekvienos politinės partijos ar politinės organizacijos (jų koalicijos) iškeltų kandidatų sąrašą paduotų balsų skaičius;
- 10) paštu gautų vokų skaičius, antspauduotų vidinių vokų skaičius;
- 11) paštu gautų negaliojančių rinkimų biuletenių skaičius;
- 12) paštu gautų galiojančių rinkimų biuletenių skaičius;
- 13) paštu gautų balsų, paduotų už kiekvienos politinės partijos ar politinės organizacijos (jų koalicijos) iškeltų kandidatų sąrašą, skaičius;
- 14) iš viso rinkimų apylinkėje dalyvavusių rinkimuose rinkėjų skaičius;
- 15) iš viso negaliojančių rinkimų apylinkėje biuletenių skaičius;
- 16) iš viso už kiekvienos politinės partijos ar politinės organizacijos (jų koalicijos) iškeltų kandidatų sąrašą paduotų balsų skaičius.

Jeigu balsadėžėje buvo rasta daugiau biuletenių negu jų buvo išduota rinkėjams, apie tai įrašoma balsų skaičiavimo protokoluose ir nurodoma, kiek biuletenių buvo rasta daugiau.

Rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolus pasirašo apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas ir nariai. Po to protokolus pasirašo stebėtojai. Jų pastabos, komisijos narių nuomonės pridamos prie protokolų ir yra neatskiriama jų dalis."

27. 69 straipsnio pirmosios dalies 4 punktą išdėstyti taip:

"4) tie, kuriuose rinkėjas pažymėjo daugiau kaip vieną kandidatą į Seimo narius ar politinės partijos, politinės organizacijos (jų koalicijos) iškeltų kandidatų sąrašą, už kuriuos jis balsavo, arba nepažymėjo nė vieno kandidato ar kandidatų sąrašo."

28. Pripažinti netekusiais galios 72 ir 73 straipsnius.

29. 74 straipsnį išdėstyti taip:

"74 straipsnis. Apygardos rinkimų komisijos balsų skaičiavimo protokolai

Pagal rinkimų apylinkių balsų skaičiavimo protokolus, rinkimų biuletenius ir kitus rinkimų dokumentus apygardos rinkimų komisija nustato:

- 1) apygardoje rinkimuose dalyvavusių rinkėjų skaičių, kuris lygus apygardos rinkimų apylinkėse balsavusių rinkėjų skaičiui;
- 2) apygardoje negaliojančių biuletenių skaičių, kuris lygus apygardos rinkimų apylinkėse negaliojančių biuletenių skaičiui;
- 3) apygardoje galiojančių biuletenių skaičių, kuris lygus apygardos rinkimų apylinkėse galiojančių biuletenių skaičiui;
- 4) už kiekvieną kandidatą į Seimo narius paduotų balsų

skaičių, kuris lygus rinkimų apylinkėse atskirai už kiekvieną kandidatą į Seimo narius gautų balsų skaičiui;

5) už kiekvienos politinės partijos ar politinės organizacijos (jų koalicijos) iškeltų kandidatų sąrašą paduotų balsų skaičių, kuris lygus rinkimų apylinkėse atskirai už kiekvienos politinės partijos ar politinės organizacijos (jų koalicijos) iškeltų kandidatų sąrašą gautų balsų skaičiui."

30. 75 straipsnio antrojoje dalyje po žodžių "per dvi savaites" įrašyti žodžius "nuo rinkimų rezultatų paskelbimo".

31. Papildyti įstatymą tokiu 78-1 straipsniu:

"78-1 straipsnis. Skundai dėl rinkimų komisijų sprendimų, priimtų pasibaigus balsavimui

Politinės partijos ir politinės organizacijos, iškėlusios kandidatą į Seimo narius, kandidatai į Seimo narius, jų įgaliotiniai, stebėtojai apylinkių rinkimų komisijų sprendimus dėl balsų skaičiavimo protokolų surašymo gali apskusti apygardos rinkimų komisijai ne vėliau kaip per 24 valandas nuo jų priėmimo. Šie skundai turi būti išnagrinėti ne vėliau kaip per 24 valandas.

Apygardų komisijos, nagrinėdamos skundus dėl apylinkių rinkimų komisijų sprendimų dėl balsų skaičiavimo protokolų surašymo, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 komisijos narių, gali perskaičiuoti apylinkės rinkimų komisijos pateiktus biuletenius, o nustačiusios protokoluose aritmetinę klaidą, neteisingai suskaičiuotus galiojančius bei negaliojančius biuletenius, surašo papildomą apylinkės balsų skaičiavimo protokolą ir prideda jį prie apylinkės balsų skaičiavimo protokolo. Apygardų rinkimų komisijos neturi teisės pripažinti negaliojančiais apylinkių rinkimų komisijų balsų skaičiavimo protokolų.

Vyriausioji rinkimų komisija, nagrinėdama skundus dėl apygardų rinkimų komisijų sprendimų dėl balsų skaičiavimo protokolų surašymo apygardoje, gali perskaičiuoti apygardos rinkimų komisijos pateiktus rinkimų biuletenius, o nustačiusi protokoluose aritmetinę klaidą, neteisingai suskaičiuotus galiojančius ar negaliojančius biuletenius, surašo papildomą apygardos, apylinkės balsų skaičiavimo protokolus ir prideda juos prie apygardos balsų skaičiavimo protokolų. Vyriausioji rinkimų komisija neturi teisės pripažinti negaliojančiais apygardų ir apylinkių balsų skaičiavimo protokolų.

Politinės partijos ir politinės organizacijos, iškėlusios kandidatus į Seimo narius, kandidatai į Seimo narius Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimus arba jos atsisakymą nagrinėti skundus dėl rinkimų įstatymo pažeidimų ne vėliau kaip per 24 valandas po to, kai paskelbiami oficialūs rinkimų rezultatai, gali apskusti Seimui ar Respublikos Prezidentui. Tokiais atvejais Seimas ar Respublikos Prezidentas ne vėliau kaip per 48 valandas kreipiasi į Konstitucinį Teismą su paklausimu dėl Seimo rinkimų įstatymo pažeidimo."

32. Papildyti įstatymą tokiu 78-2 straipsniu:

"78-2 straipsnis. Paklausimas dėl Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo pažeidimo

Su paklausimu, ar nebuvo pažeistas Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymas, į Konstitucinį Teismą gali kreiptis Lietuvos Respublikos Seimas, taip pat Respublikos Prezidentas ne vėliau kaip per 3 dienas po to, kai paskelbiami oficialūs rinkimų rezultatai.

Konstitucinis Teismas tiria ir vertina Vyriausiosios rinkimų

komisijos sprendimą arba jos atsisakymą nagrinėti skundus dėl Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo pažeidimų tais atvejais, kai sprendimai buvo priimti ar kita komisijos veika buvo padaryta pasibaigus balsavimui.

Tokią paklausimą Konstitucinis Teismas išnagrinėja ne vėliau kaip per 72 valandas nuo jo įteikimo Konstituciniam Teismui. Į šį terminą įskaitomos ir nedarbo dienos.

Remdamasis Konstitucinio Teismo išvadomis, galutinį sprendimą dėl Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo pažeidimo priima Lietuvos Respublikos Seimas.

Jeigu Konstitucinis Teismas priima išvadą, kad šiurkščiai pažeistas Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymas ar suklastoti rinkimų dokumentai ir tai turėjo esminės įtakos rinkimų rezultatams, Lietuvos Respublikos Seimas gali priimti vieną iš šių nutarimų:

1) pripažinti rinkimus vienmandatėje ar daugiamandatėje rinkimų apygardoje negaliojančiais - kai pagal balsų skaičiavimo protokolus negalima nustatyti tikrųjų rinkimų rezultatų;

2) nustatyti tikruosius galutinius rinkimų rezultatus pagal rinkimų komisijų pateiktus balsų skaičiavimo protokolus.

Seimas kartu priima nutarimą dėl neteisėtai ir teisėtai išrinktų Seimo narių."

33. Iš 79 straipsnio išbraukti žodžius "(išskyrus pakartotinio balsavimo)".

34. 83 straipsnį išdėstyti taip:

"83 straipsnis. Rinkimų pripažinimas negaliojančiais

Vyriausioji rinkimų komisija gali pripažinti rinkimų rezultatus rinkimų apygardose negaliojančiais, jeigu nustato, kad šiurkštūs šio įstatymo pažeidimai, padaryti balsavimo metu, ar dokumentų suklastojimas turėjo lemiamos įtakos rinkimų rezultatams."

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Vilnius, 1993 m. kovo 16 d.

Nr.I-99